

Livemuziek in tijden van corona

Er zijn concerten die wel doorgaan in tijden van corona: de carillonbespelingen. In Middelstum luisterden gistermiddag zo'n vijftig mensen naar het Bevrijdingsconcert van beiaardier Henk Veldman.

JOB VAN SCHAİK

Achter een grafzerk steekt een roze gebroekt been de lucht in. De eigenaar ervan heeft zijn schoenen erbij uitgetrokken. Liggend in het gras geniet hij van de klanken van *Land of hope and glory*, die door beiaardier Henk Veldman parelend vanuit de klokkentoren van de Hippolytuskerk over Middelstum worden uitgestrooid.

Overall rondom de kerk hebben zich mensen verzameld, waarbij de anderhalvemeternorm ruimschoots in acht wordt genomen: alleen of in tweetallen, op straat of in het gras tussen de graven, op het plein voor de kerk en in het Asingapark ernaast. In een zijstraatje staan zelfs twee drive-inbezoekers, die vanuit hun auto – raampjes naar beneden, zon op het gezicht – luisteren naar een uur oorlogsliedjes. Van alles komt voorbij, van een Vera Lynn-medley tot *Trees heeft een Canadees*.

„Ik geniet hier zo van”, zegt een bewoonster, die bij de ingang van haar erf staat te luisteren. Ze woont nog niet zo lang in Middelstum. „Dit is zo'n fijn dorp.” Dan beginnen haar honden in de tuin te blaffen. „Stil!” De beesten luisteren. „Ik heb tegen ze gezegd dat ze tussen drie en vier uur stil moeten zijn, want dan is het concert. Het carillon klinkt zo mooi...” Zwijgend tuurt ze weer naar de toren, door het jonge blad van de bomen heen.

Uw verslaggever geniet op gepaste afstand mee. Hij ziet dat zijn racefiets nog naast de kerkdeur staat, onder de beuk die deze week in blad is gekomen. Je moet toch wat in tijden van corona. Reizen wordt afgeraden, maar even eruit voor een frisse neus mag wel. Dus hoe kun je als stad-

Rondom de Hippolytuskerk in Middelstum werd in de open lucht geluisterd naar het carillonconcert van beiaardier Henk Veldman. FOTO PETER WASSING

Groninger verantwoord op concertbezoek in Middelstum? Op de fiets. Er zijn vandaag meer mensen op dat idee gekomen.

Vooraf had Jan Luit, de voorzitter van de carilloncommissie in het dorp, nog gezegd dat hij niet veel luisteraars verwachtte: „Normaal gesproken maken we luisterplekken in het Asingapark, maar dat kan nu niet vanwege corona.” Maar het is een speciale dag vandaag: precies 75 jaar geleden werd Middelstum bevrijd. Overall in het dorp hangt de vlag uit. Luit: „Het concert begint om drie uur, omdat dat volgens de verhalen het tijdstip was waarop het dorp werd bevrijd.”

Het is niet alleen de Bevrijding waarvoor de mensen toch zijn gekomen. „Dit carillon is het neusje van de zalm”, vertelt beiaardier Henk Veldman een dag eerder via de telefoon (een uitgebreid gesprek ter plekke leek onverstandig). Sinds 1996 is Veldman de vaste bespeler van het beroemde Hemony-carillon. „Een van de allermooiste omdat het

al die eeuwen ongestemd is gebleven.”

Dat heeft met de schone lucht in Noord-Groningen te maken. Veldman: „Door de luchtvervuiling hebben elders zware metalen zich op het brons van de klokken vastgezet. Daardoor schilfert de patinalaag af en daalt de toon, waardoor ze bijgestemd moeten worden. Alleen hier hoor je nog echt het geluid zoals Hemony het in de zeventiende eeuw gemaakt heeft.”

De gebroeders François en Pierre Hemony gelden als de beste klokkenkengiers uit de zeventiende eeuw. Zij waren de eersten die een zuiver gestemd klokkenspel konden maken, waarmee ze de beiaard tot een volwaardig muziekinstrument promoveerden. „We verdelen een halve toonafstand, bijvoorbeeld tussen c en cis, in honderd stappen, cents genaamd”, legt Veldman uit. „De stemming van deze klokken is op een paar cents na nauwkeurig. Dat is onwaarschijnlijk zuiver.”

De beiaardserie in Middelstum is

‘Het carillon van Middelstum is het neusje van de zalm’

dan ook een van de best bezochte in Nederland. „We hebben soms wel honderd mensen in het park zitten”, zegt Veldman. „Gemiddeld trekken de concerten zo'n vijftig man, maar door de coronacrisis was er begin april helemaal niemand.”

Veldman groeide op in Middelstum, maar woont nu in Amersfoort. Hij reist per openbaar vervoer naar de concertlocaties. Hij is een van de weinige musici van wie de concerten gewoon doorgaan. „Als beiaardier heb ik het zelfs drukker dan anders”, zegt Henk Veldman. „Er worden extra bespelingen gehouden vanwege het coronacrisis, ook in Middelstum.”

Om vier uur, na het *Wilhelmus*,

klinkt een applausje rond de kerk, dat verwaait in de wind. De bezoekers vertrekken weer, per fiets of lopend naar huis. „Dit overtrof al onze verwachtingen”, zegt Jan Luit, nagenietend in de zon. „En iedereen hield keurig afstand van elkaar.” De conclusie: het kan dus toch, een liveconcert in tijden van corona. Waarna uw verslaggever op zijn racefiets stapte voor deel 2 van de frisse neus.

De bespeling in Middelstum was onderdeel van de carillon-estafette *75 klokken vieren 75 jaar vrijheid in 75 steden en dorpen* die op 14 september van start ging in Maastricht. Er wordt zoveel mogelijk gespeeld op de data waarop de plaatsen bevrijd werden. Zo waren er vorige week concerten in Veendam, Winschoten, Groningen en Hoogeveen. Op 1 mei volgt Appingedam (aanvang 15 uur). Henk Veldman bespeelt het carillon in Middelstum opnieuw op maandag 27 april (Koningsdag), zondag 3 mei, dinsdag 5 mei en zondag 17 mei. Aanvang steeds 14 uur.

Vorbereidingen ‘Wie is de Mol?’ liggen stil

HILVERSUM Het is nog onduidelijk wat de coronacrisis voor gevolgen heeft voor het volgende seizoen van de tv-hit *Wie is de Mol?* Normaal vinden de opnames rond de maand mei plaats, maar de kans dat dat doorgaat lijkt ontzettend klein. Volgens presentator Rik van de Westelaken liggen alle voorbereidingen stil. Fans komen in ieder geval later dit jaar aan hun trekken omdat vanwege het twintigjarige bestaan van het programma een extra reeks al is opgenomen.

Grimeur van Pipo de Clown overleden

AMSTERDAM De grimeur van bekende televisieseries als *Pipo de Clown*, *Ti-Ta-Tovenaar* en *Dagboek van een Herdershond* is overleden. De man, Ton van den Heuvel, is 94 jaar geworden. Hij overleed aan de gevolgen van een coronabesmetting, zo bevestigde zijn familie. De grimeur bedacht onder meer het beroemde zonnetje op de wang van Pipo de Clown en was in de jaren zestig, zeventig en tachtig een pionier op het gebied van grime en visagie.

Pipo de Clown (Cor Witsche)

Jazzbassist Henry Grimes (84) overleden

NEW YORK Jazzbassist Henry Grimes is op 84-jarige leeftijd overleden aan het coronavirus. Grimes, die meerdere instrumenten bespeelde en ook dichter was, gold als een van de grootheden van de free jazz. Hij speelde samen met beroemdheden als Sonny Rollins, Thelonious Monk en Benny Goodman, alvorens zich in de jaren zestig op de avant-garde te richten. In 2011 speelde hij nog in het Grand Theatre in Groningen op festival Les Trois Jours, met Marc Ribot.

Miljoenen dankzij megashow Lady Gaga

NEW YORK Het door zangeres en actrice Lady Gaga georganiseerde One World Together At Home-event heeft zo'n 117,6 miljoen euro opgeleverd. Zo'n honderd internationale artiesten werkten dit weekend vanuit huis mee aan het wereldwijde benefietconcert ten bate van de bestrijding van het coronavirus. Het grootste deel van het geld (72,8 miljoen) gaat naar regionale hulpverleners. De acht uur durende show was een van de grootste livestream-events ooit.